

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gavdendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventvales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de
Antverpiae, 1664

§. I. Qvare via impiorum prosperetur, non intelligemus perfectè nisi in
nouissimis eorum. Vt modò acquiescam, sufficit scire me, Deum sic
disponere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

mortalium querimonia, quæque in omnium versatur ore. Cùm enim nemo se non probum aestimet, aut certè non adeò malum; rursum verò cùm nemo tam felix sit, qui sese depresso imò op- pressum malis non arbitretur, nemo etiam putat iustè se non con- queri. Iis autem vt os obstruam, ostendam primò, præclarissimis sanè ductum rationibus Deum, sceleratissimos homines felici- tate maximâ donasse. Deinde distributionem bonorum, aliter institui non potuisse, quam sic; vt nec impij omnes à felici for- tunâ excluderentur, nec boni omnes aduersâ premerentur: sed tam in bonos quâm in malos, bona malaque huius vitæ fors di- uideretur promiscue. Hoc inde demum consecuturus, vt nec alienâ felicitati inuideam, nec verò etiam infelicitate perturber.

§. I.

*Quare via impiorum prospiceret, non intelligemus perfectè, ni-
si in nouissimis eorum. Ut modò acquiescam, sufficit scire me,
Deum id sic disponere.*

*Querela de
impiorum
felicitate
exponitur.*

Communissimam, maximeque inter cœcos mortales vulga-
tam, de Diuinâ Prouidentiâ conquerendi materiam aggre-
dior. Mirantur passim homines, suis semper intenti commodis,
ecccū Deus hominem crearat tam indigum rerum omnium, tot
fortunæ casibus expositum, tot miseriis morbiisque corporis sub-
iectum, cùm facile, nulloque negotio, aut vllō suō incommodō,
potuerit hæc aliter condere & ordinare. Quod si respondero,
non sic ab initio conditum hominem; peccatum primi Parentis
intercessisse, primamque ordinationem interturbasse; ac proin-
de miserias omnes, fructus esse pœnasque peccatis debitas; hoc
inquam si reposuero, tum vero velut agmine facto, Critici illi
Diuinæ Prouidentiæ Censores inuolabunt in me, illudque tritum
roties ob os obtrudent; cur si miseræ, peccatorum pœnæ sint,
scelestissimus quisque extra miserias positus, bonis abundet,
dignitatibus turget, vitumq; agat prorsus feliciter? Quid quod
& Prophetæ Hieremiæ sit ista querimonia? *Quare, inquit, via* ^{Hier. 11.}
impiorum prospicerat? an vt soucatur impietas? Neque hoc tan-
tum; sed sint sanè felices, sint diuites, sint potentes: verum
cur

cur id permittit Deus, vt potentia sua bonos opprimant, expolient, pessumdent; quasi vero felicibus esse non detur, nisi per iustorum calamitates & ruinam. Hoccine est iustum esse, iustitiae ordinem obseruare! Aegre ferebat id vel ipse Habacuc: idcirco querelas hominum modeste Deo referens: *Quare inquit respici super iniqua agentes, tu taces deuorante impi iustiorum se?* id certe non videtur tolerabile. Castigare scelestos debet Deus; quod si nolit, saltem fauorem bonis subtractum, indecens est impiis impendere; quasi vero pro scelestâ vitâ mercedem præmiaque reportarent. Quæ demum hæc Dei est gloria, quæ Prudentia, præmiis animare scelera? quæ iustitia, miseriis vltro ingestis, virtutis studiosos exanimare, & sic virtutem tandem tollere?

2. Querelas, immò injurias, quas in Deum congeris, audio Censor importune: iniurius non libet reponere. Tamen cum Epicteto *Ego Deum apud homines defendam.* Ac imprimis, cum Dei Majestatem voces tuæ impetant, certè à Deo hæc omnia prouenire & disponi in hunc ordinem, fatearis necesse est. Procul dubio inquis, nam hoc est, de Deo quod queror. At vero, hæc ipsa, & quidem sola ratio sufficit, vt hæc omnia quietus videam, & tranquillus patiar. Si enim hæc à Deo facta est rerum distributio, certè facta quia voluit. *Omnia enim quecumque voluit, fecit,* neque voluit quicquam nisi de industria. Quod si voluit, illico iustum est quod fecit. Idem enim est iustum quid esse, & id velle Deum, ut rectè D. Cyprianus *Cuius voluntas,* inquit, *sola, tu vera iustitia es.*

*Hic refellere
du sufficere
deberet hac
à Deo sic
ordinari.*

Cypri de
Singul.
Cleric.

3. An vero sim ego usqæ adeo impudens, vt Iustitiae Diuinæ rationes sigillatim mihi exponi postulem, aut iustum id esse negem iudicium, cuius momenta omnia arbiter ego non discussero & approbaro? Enim vero quis eò dementia prouehatur, vt caussas omnes in supremo Regni Concilio diiudicatas, sibi exhibendas esse proclamet; neque iustum esse sententiam, nisi quæ sibi discussis omnibus riteque expensis, plenè fuerit comprobata? an non is risum moueat modestè agentibus, Senatoribus autem stomachum? certè vt parùm dicant, illud tamen magnâ ratione ingerent, *Quis te confituit iudicem super nos,* & quidem auctoritate publica sententiis ferendis præpositos! Hoc certè tibi longè potiori iure sanctissimæ Trinitatis aula opponet quisquis es,

es, quis te constituit Judicem super nos?

*Ordinatio
nis huius
iustitiam,
in die Iudi-
cij videbi-
mus.*

Et verò, an illud oblitus es modo, id quod modò exposui, non esse nos cō ingenij acumine, diuinorum decretoru.n rationes percipere qui possimus, nisi omnium omnino rerum circumstan- tiarumque complexus euoluantur? & hos mente tam infirmā circumplecti qui possis? Acquiesce tandem, Mortalis, quisquis es, & debilitatem tuam agnosce, tempus aperiet omnia; illud nempe, diiudicando orbi præstitutum. Nunc certè patiënti tempus est emendare quæ non possis, tunc erit iudicandi. Et quod præclarè monet Augustinus, *De hoc quoque manifestabimur, quād iusto iudicio fiat, ut nunc tam multa, ac pene omnia iusta iu- dicia Dei, sensus mentesque mortalium lateant: cum tamen in hāc re, piorum fidem non lateat, iustum esse quod latet.* Adde, & iustum esse quod lateat. Neque enim præclararam hanc Augustini sententiam sic tantùm intelligendam esse video, quasi si id velit enuntiare solummodo, nos in claro extremi iudicii die, cum manifestabuntur vniuersa, rationes omnium decretorum Dei li- quidò percepturos, ad quas nunc cœcutimus: verū & illud etiam luce clariùs nos visuros assero, benè iustāque Dei ordinatio- ne factum fuissè, vt rationes illæ nos laterent modò, oculisque nostris subtraherentur; idque vnicum debuisse nobis nunc suffi- cere, iustum esse quod fit.

*Interim
humanis
rationibus
hac nō sunt
expenden-
das et Di-
uina.*

Cæterum, si humanarum rationum trutinā rem expendimus, illud sanè cum Augustino fateri cogemur. *Ante faciem meam la- borem inextricabilem video, ut cognoscam quomodo iustus sit Deus, d̄ res humanas curet; d̄ non sit iniquus, quid peccantes d̄ scle- ra facientes, felicitatem habent in hāc terrā; pīj verò temptationibus plerumque d̄ in laboribus fatigantur. Magna difficultas est hoc scire.* Neque mitum quod Augustino difficilis visa sit hāc res. Certe de se, hāc cogitatione perculso fatetur David ipse, *Penè moti sunt pedes mei, pacem peccatorum videns. Et labor est ante me, donec intrem in Sanctuarium Dei, d̄ intelligam in nouissimis eorum.* Fateor itaque cum Augustino, inextricabilem esse laborem, scire quomodo iustus sit Deus; & rursus quod magna difficultas est hoc scire. Verū id etiam video, nullam difficultatem esse, hoc nolle scire; nulliusque laboris esse, iustum esse credere, quod ignoro, quomodo iustum sit. Nulla mihi iam indagandarum rationum incumbit necessitas: intelligam id penitus in nouissimis eorum.

eorum, cum intromissus fuero in Sanctuarium Dei, ubi caussam suam coram toto orbe acturus, & euicturus est iustus Deus: isthic video, planeque perspiciam. Iustum fuisse quod nunc facit; meum iam est, id quod rationis lumine clare conquiclus iudicabo; cœcè nunc, sed piè credere. Hoc Christianum est, hoc mentis Deo subditæ & deuotæ.

§. II.

Felicitate impiorum vtitur Deus, vt nos magis in Fide confirmet, præfertim Resurrectionis & vita æterna.

6. **V**erùm, simulatque oculos mentis, ratiocinationibus humanais hâc in parte conquirendis occludo, Deus bone, quanta fese offert supernaturalis lux, quâ ingentes prorsus, diuinæque rationes discerno, quibus felicitatem impiorum rectè à Deo procurari, euidenter videam, planissimeque dijudicem? Ac imprimitus istud illico occurrit, scelerorum prosperitatem, ingentem esse confirmationem fidei meæ: liquidò enim video, aliam necessariò debere esse posthac vitam, præter hanc miseram quam nunc viuimus, vel potius infeliciter trahimus. Docet id me p[ri]mò Clemens Romanus Pontifex. *Hoc ipsum inquit, quod in præsentia vita non redditur unicuique pro actibus suis, indubitatem fidem facit scientibus, quod iudicium erit: & verò ratio id euincit manifeste.* Etenim Deo imputas, quererisque fortunati quod sunt pessimi: Deum itaque esse fateris tu, fortunas qui distribuat. Rectè. Iam verò istud vrgeo; an vllâ in parte, iustitiæ limites Deum excedere posse credis? non autumo, nisi id etiam statuas, possibile esse, non esse Deum. Quod si verò non possit non esse iustus Deus, certè non potest non punire tandem aliquando scelera, nec virtuti debita præmia semper poterit denegare. Iam verò, nonne id fateris, improbos hâc in vitâ felices esse, non castigari eorum scelera, vitam ducere iucundissimam; probos verò non nisi miseriis implicari? sanè hoc tute ipse fateris, hæc enim tibi conquerendi tota est materia. Itaque necessariò si mentem aduerris, aliam post hanc esse vitam fatearis oportet. Nam ut rectè vrget D. Chrysostomus, *vbi qui bene hic operati fuerint bonis*

Primi bonum quod ex impiorum felicitate refert ius. s[ic], est fidet confir. matio.

D. Chrys.
hom. 9, in
2. Cor. 4.

Y